

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks Ry
Mikael Halleen

Vastine 06.03.2018

Rahankeräyslainsäädäntö – Työryhmän mietintö

Rahankeräyslain uudistaminen on yhdistyksessämme koettu suotavaksi ja positiiviseksi prosessiksi. Kiitämme sisäministeriötä kutsusta olla mukana ja saada tulla kuulluksi.

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks ry on Suomen evankelisluterilaisen kirkon yksi virallisista lähetyksjärjestöistä. Kansanlähetyksen toiminta on katsottu yleishyödylliseksi.

Kansanlähetyksellä on toimintaa sekä kotimaassa että ulkomailla. Kansanlähetyksen toiminnan tarkoituksen mukaan yhdistys toimii jäsenjärjestöjensä kattojärjestönä ja toteuttaa kirkon lähetystyötä. Toiminnan ylläpitämiseksi Kansanlähetyks on palkannut toimihenkilöitä, jotka toteuttavat toimintaa.

Toiminta perustuu suurelta osin vapaaehtoisuuteen ja talkootyöhön. Vapaaehtoiset ja talkoolaiset eivät kuitenkaan toteuta kaikkia työtehtäviä, joten tietyissä toiminnoissa käytetään palkattua työvoimaa. Yhdistyksen toimintatarkoitus ei toteudu ilman palkattua työvoimaa.

- nykyinen rahankeräyslaki ja sen tulkinta on puuttunut siihen, että yleishyödyllisen yhdistyksen palkkakuluihin kerätään rahaa. Katsomme, että palkkakuluihin pitää saada kerätä rahaa siinä tapauksessa, että se yhdistyksen toiminnan kannalta on tarpeellista ja ettei sillä pyritä lisäämään kenenkään yksityisen ihmisen varallisuutta kuten lain perusteluissa toisessa kohdassa mainitaan.
- Kansanlähetyks esittää toivomuksena, että uuteen rahankeräyslakiin kirjattaisiin yleishyödyllisen yhdistyksen palkkakulut yhtenä hyväksyttynä keräyskohteena. Hengelliset yhdistykset järjestävät paljon puhe- ja opetustilaisuuksia, jossa yleisölle luennoidaan, annetaan opetusta tai tuomiokapitulin luvalla pidetään jumalanpalveluksia. Kansanlähetyks harjoittaa tätä kaikkea - erityisesti Hausjärven Ryttylän toimipisteessään, jossa myös ylläpidettävä kansanopiston (Kansanlähetyksopisto) päätoimipiste sijaitsee.

Kansanlähetyks pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että lupa on jatkossa toistaiseksi voimassa. On hyvä, että viranomaisen kuitenkin valvoo, että rahankeräysluvan saanut tekee hyväksytyissä säännöissä mainittua toimintaa. Yhdistys pitää samoin hyvänä, että rahankeräys on laajamittaisena luvanvaraista ja valvottua.

Vaikka Kansanlähetyksen luvan kausi sattuu yhteen tilikauden kanssa – kalenterivuosi – koetaan kuitenkin hyvänä, että tilikausi voisi olla tilikausi eikä kalenterivuosi. Jotkut pienet yhdistykset saavat huomattavia alennuksia tilin- ja toiminnantarkastuksista

Ehdotuksessa perusajatuksena se, että keräysmuotojen moninaisuutta ei tulla sääntelemään edellisen lain hyväksymiskäytännön mukaan vaan ilmoitusvelvollisuuden mukaan, mahdollistaa mielestämme lain uudistuksessa haettavaa joustoa.

Lakiesitys poistaa alueelliset luvat ja keskittää kaiken käsittelyn yhteen asiantuntijajyksikköön. Kansanlähetyksessä tämä koetaan myönteisenä. Nykyisenä internetin aikakautena on vaikea rajata Suomen sisäistä alueellista kohderyhmää. Keskitetyn lupa-asiantuntijajyksikön myötä käsittelijöiden ammattitaito kasvaa. Olemme mietinnön kanssa samaa mieltä, että käsittely pitää säilyttää poliisilla. Poliisin ammattitaitoa on syytä pitää yllä.

Pienkeräyksen mahdollisuus koetaan yleisesti myönteisenä. Vaikka pienkeräys ei varsinaisesti koskekaan Kansanlähetystä, se koetaan uutena mahdollisuutena alueellisten pienten yhdistysten kannalta myönteisenä. Rajat kolme kuukautta ja 10.000 eur tuntuvat sopivilta.

Kansanlähetys kannattaa joka tapauksessa läpinäkyvyyden lisäämistä rahankeräysten osalta. On tärkeää, että lahjoittaja saa halutessaan tarkistaa onko vetoajalla voimassa oleva lupa vedota. Tämä lienee yhteneväinen kaikkien jo vuosia yleishyödyllisinä yhdistyksinä toimijoille. Myös satunnaisten tarkastusten tekemistä kannatetaan. Tämä saa aikaan sen, että toiminta pysyy lain tarkoittamissa raameissa. Tällaisesta tarkastustoiminnasta hyötyvät ne järjestöt, joiden asiat ovat kunnossa.

Testamenttiasiat on jätetty rahankeräyslain ulkopuolelle koska asiasta säädetään perintökaareissa. Näin on hyvä olla myös jatkossa.

Lain valmistelussa ei ole otettu tarpeeksi huomioon yhdistysmuotoisten seurakuntien mahdollisuutta kerätä kolehtia. Vaikka tämä ei muodollisesti koskisikaan Kansanlähetystä itseään niin katsotaan, että kolehtioikeus pitäisi antaa ilman eri lupaa yhdistysmuotoisille seurakunnille ja muille uskonnollisille yhteisöille, jotka eivät ole rekisteröityneet erikseen laissa mainituksi uskonnolliseksi yhdyskunnaksi.

Muutamit luvanhaltijoista järjestävät tilaisuuksia ulkosalla. Lakiesityksessä puhutaan perusteluissa sisätiloista. Tilaisuuksien yhdenvertaisuuden säilyttämiseksi pyydämme ottamaan huomioon tämän ja harkitsemaan maininnan ”sisätilat” muuttamiseksi sanamuotoon ”rajatut tilat”. Isoissa teltoissa olevat tilaisuudet eivät tämän määrityksen mukaan sisätiloja.

Rahankeräyslaissa lähdetään erillisestä keräystilistä. Katsomme, että nykyinen käytäntö, jossa tilillä(tileillä) tapahtuva rahaliikenne voidaan eritellä kirjanpidollisesti eri kirjanpidon tilille ja lahjoitukseen liittyvä rahaliikenne voidaan todentaa kirjanpidosta ja tilintarkastaa, niin nykyinen tulkinta, jossa varsinaisia erillisiä pankkitilejä ei tarvita on hyvä käytäntö.

Rahankeräyslupan edellyttämän lupanumeron mainitsemista olisi uudessa esityksessä hyvä tarkentaa. Ehdotamme, että luvan saaneelle toimijalle pelkän lupanumeron mainitseminen esitteissä olisi riittävää. Täysien keräystietojen luetteleminen vie kohtuuttomasti tilaa painomateriaalissa ja vaikuttaa visuaaliseen toimivuuteen. Poliisihallituksen keskitetty internetpalvelu voisi antaa mahdollisuuden tarkistaa lupanumeron perusteella kerääjän kaikki tiedot.

Yleisenä palautteena lausumme, että pidimme lain valmistelun prosessia hyödyllisenä ja tarpeeksi laajana ja katsomme sen edustaneen kansalaisyhteiskuntaa hyvin.